

Forumteater

*“Alle kan spille teater – til og med skuespillerne!
Teater kan spilles overalt – til og med i teatret!”
Augusto Boal*

Forumteater er kanskje den mest kjente spilleformen av Augusto Boals ”De undertrykte teater” (se anmerkning til ”Bildeteater”). I likhet med ”Bildeteater” åpner det en spennende og interaktiv mulighet til å analysere konfliktsituasjoner og finne fram til en mulig løsning. Øvelsen begynner med at noen av deltakerne framstiller en konfliktsituasjon for de andre i en liten scene, helst ikke lengre enn ti minutter. Hvis mulig burde scenen gjennomgå av ”skuespillerne” på forhånd. Men hvis det ikke er tid til det, kan den også rollespilles spontant. Etter at scenen er blitt framstilt for hele gruppen, spilles den en gang til. Men nå har tilskuerne muligheten til å gripe inn. Hvis en tilskuer ikke er fornøyd med scenens forløp, roper han/hun ”stopp!” Scenen fryses, det vil si at alle skuespillere stanser øyeblikkelig all bevegelse. Nå kan den som ropte ”stopp” gå inn og overta en av rollene gjennom å innta figurens posisjon. Etter at skuespilleren som opprinnelig spilte rollen har gått ut, fortsettes scenen, og den nye figuren prøver å forandre utfallet gjennom å forholde seg annerledes enn forgjengeren. Den samme prosedyren gjentar seg så ofte en av tilskuerne har lyst til å innta en av rollene.

Etter at scenen er spilt ferdig for annen gang, diskuterer gruppen utfallet av den. Hva var den opprinnelige konflikten? Hvem var hovedaktørene? Hva var det som forandret seg i annen omgang? Førte den andre omgangen til et bedre resultat, kanskje til og med en løsning? Var det som skjedde realistisk, eller var den nye løsningen altfor lettvint?

Hvis diskusjonen viser at gruppen er fortsatt ikke fornøyd med scenens forløp, kan den spilles en tredje gang.

Denne øvelsen kan varieres på mange måter, avhengig av hva problemanalysen fokuserer på. Når det gjelder å bearbeide hvordan man kan takle en spesiell situasjon, burde tilskuerne bare få lov til å bytte rolle med hovedpersonen. (F.eks. i en scene der noen må forsvare seg mot en urettferdig anklage.) I andre tilfeller, der det er samspillet mellom flere personer som er viktig, kan flere, eller til og med alle roller overtas av tilskuerne. Tilskuerne og lederen kan også få mulighet til å stoppe scenen når de føler at en ny versjon blir altfor lettvint, noe som Augusto Boal kaller for en ”magisk” løsning. (F.eks. hvis en figur som var svært aggressiv plutselig uten grunn ombestemmer seg og blir hyggelig.) Når gruppen deler denne oppfatningen, fortsettes scenen fra det tidspunktet umiddelbart før det begynte å bli ”magisk”, og skuespillerne må prøve å komme fram til en mer realistisk forløp.